

**การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี**

ธนัชพัชญ์ ดียิ่ง¹ สมบัติ เดชบำรุง²

Received : April 27, 2025

Revised : May 5, 2025

Accepted : June 24, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูในสถานศึกษาระดับอำเภอทั้ง 10 อำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี จำนวน 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน เสนอแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) วางแผนร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียน 2) มีส่วนร่วมในการจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน 3) จัดทำแหล่งเรียนรู้ให้สามารถใช้ในการเรียนการสอน ในชีวิตประจำวันได้ 4) มีส่วนร่วมในการประเมินโครงการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

This research is descriptive research. The objectives of the study are 1) to study the administration of educational institutions using the principles of good governance; Principles of teachers at District Learning Encouragement Center under Chanthaburi Office of Learning Encouragement 2) To study guidelines for developing educational institution administration using the principles of good governance. Principles of teachers at District Learning Encouragement Center under Chanthaburi Office of Learning Encouragement, the population used in the study is teachers at District Learning Encouragement Center under Chanthaburi Office of Learning Encouragement, totaling 62 people. Tools used in the research consisted of opinion questionnaires and structured interviews. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. Content analysis

The results of the research found that

- 1) administration of educational institutions using the principles of good governance Principles of teachers at District Learning Encouragement Center under Chanthaburi Office of Learning Encouragement The overall average is at a high level.
- 2) Guidelines for managing educational institutions using the principles of good governance Regarding the principles of participation of teachers at District Learning Encouragement Center under Chanthaburi Office of Learning Encouragement All 3 experts with the same opinion proposed the development guidelines as follows. 1) Plan together with administrators to develop the school. 2) Participate in Organize a project to promote student health. 3) Create learning resources that can be used in teaching. in daily life 4) Participate in evaluating school projects for efficiency

Keywords: participation

บทนำ

ท่ามกลางกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันมีผลทำให้กติกาของสังคมและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ใช้อยู่ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย มีแนวทางการปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่เป็นจุดร่วมเหมือนกันคือความสงบสุขของประชาชน ประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการหลายประการโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาในหลายด้าน ทั้งด้านการปฏิรูประบบบริหาร ปฏิรูปครูและปฏิรูปการเรียนการสอน ซึ่งประกอบกับปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจของสังคมไทย ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนต้องเปลี่ยนไปจากเดิม สังคมเสื่อมศรัทธาในภาครัฐรวมถึงเรื่องการบริหาร และการทุจริตประพุดมีขอบในวงการศึกษาของไทย ผู้ปกครองนักเรียนเรียกร้องสิทธิเกิดวิกฤตศรัทธาต่อโรงเรียนมีปัญหาสังคม ปัญหาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนก้าวร้าวมีมากขึ้น นับเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ต้องร่วมกันปรับปรุงพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐาน มีคุณภาพที่ดีและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

“หลักธรรมาภิบาล” เป็นหลักสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสามารถยกระดับและสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรได้ในระดับสูง รวมถึงช่วยเพิ่มศักยภาพขององค์กรให้สอดคล้องกับทิศทางพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อันนำไปสู่การพัฒนาที่มีความสุจริต โปร่งใสและเป็นธรรม (บวรศักดิ์ อุวรรณโน, 2560) สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถือเป็นหลักปรัชญาทางการปกครองและพัฒนาประเทศให้อยู่รอด รวมทั้งเป็นหลักปรัชญาทางการศึกษาด้วย (เกษมวัฒนชัย, 2546) และเป็นหลักคิดในเรื่องการบริหารองค์กรเพื่อบริหารงานอย่างโปร่งใสมีคุณภาพพระบวรธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของทุกองค์กร ไม่ว่าหน่วยงานราชการหรืองานเอกชนแต่ต้องอาศัยการปรับตัวและเตรียมความพร้อมของประชาชนและผู้บริหารในทุกกระดบบการศึกษามีปัญหาในทุกกระดบบที่ผ่านมากระบวนการบริหารกระบวนการเรียนการสอนต้องโปร่งใส กล่าวคือสามารถตรวจสอบได้และอธิบายได้ทุกขั้นตอนต้องมีผู้รับผิดชอบ ซึ่งนอกจากการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาของผู้เรียนแล้ว รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้บริการแก่ประชาชนและให้เกิดความพึงพอใจ ในการให้บริการของระบบราชการมากขึ้น ดังนั้นโรงเรียนของรัฐจึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาปรับใช้และบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อให้การบริหารจัดการภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียน ในฐานะที่เป็นนิติบุคคลหลักการดังกล่าวได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) ความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า (ปาริชาติ เทพรักษ์, 2550) ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษา การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี ตามแนวทางในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หลักธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานของโรงเรียนตามขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป (โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ Cohen and Uphoff 1977:7-9)

ปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำตัวแปรที่ศึกษามาพิจารณาถึงปัญหาในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและอย่างไร ได้แก่ ปัญหาในการอธิบายถึงความต้องการของแต่ละคน ในการร่วมกันตัดสินใจ ในระหว่างการทำงานโครงการของโรงเรียน 2) ปัญหาการมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ ได้แก่ ปัญหาการมี

ส่วนร่วมในทรัพยากรต่างๆ ในโครงการทั้งในด้านเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงานโครงการต่างๆ ในโรงเรียน 3) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้แก่ การมีการร่วมรับประโยชน์และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางลบจากโครงการของโรงเรียน 4) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ได้แก่ การประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การประชุมกลุ่มย่อยอย่างไม่เป็นทางการ หรือการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน

สรุปจากปัญหาของการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี ได้นำหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครู มาใช้บริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจากความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี

วิธีการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 62 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในเรื่อง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี จำนวน 4 ด้าน เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งออกแบบในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี

เครื่องมือฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครู เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์ตามโครงสร้างของทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี

การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนด โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาสร้างเป็นเครื่องมือ โดยการปรึกษาและรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งออกแบบในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scales) โดยกำหนดน้ำหนักและคะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
ระดับ 1 หมายถึง	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ขั้นตอนที่ 3 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) และ นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่มีความตรงและความถูกต้องของเนื้อหา อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนางรอง ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2566

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้คืน มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Lee J : 161 Cronbach. 1978) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .955

ขั้นตอนที่ 6 นำประเด็นคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านของแบบสอบถาม มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบประเด็นสัมภาษณ์ก่อน และไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

เครื่องมือฉบับที่ 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์ตามโครงสร้างของทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือแนะนำตัวผู้ศึกษา จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพิษณุโลกถึงผู้บริหารศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ในจังหวัดจันทบุรีเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามผู้ศึกษา
2. ติดต่อประสานงานโดยตรงกับ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและเก็บรวบรวมข้อมูลกลับด้วยตนเอง
4. ได้รับแบบสอบถาม กลับคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วมีความสมบูรณ์จำนวน 65 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
5. นำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลการตอบแบบสอบถามมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) การวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครู วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best.1970, p. 190) ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 3) แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี โดยนำผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

- 1) ความถี่ (Frequency)
- 2) ร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (μ)
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
- 5) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวม

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม	N = 62		ระดับความคิดเห็น
	μ	σ	
ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ	4.14	0.362	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน	4.06	0.370	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการแบ่งผลประโยชน์	4.29	0.313	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.04	0.201	มาก
โดยรวม	4.13	0.252	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.252$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการแบ่งผลประโยชน์ ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.313$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.362$) และต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.201$)

ตารางที่ 2 สรุป แนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็น 1 คน เรียงลำดับ ดังนี้

ประเด็นสัมภาษณ์	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุป
1. ปรึกษาหารือกับผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา	✓	✓	✓	3
2. มีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมในโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา	✓	✓	✓	3
3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทำให้มีประสบการณ์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	✓	✓	✓	3
4. เสนอแนะขั้นตอนหรือวิธีเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพ และดียิ่งขึ้น	✓	✓	✓	3

จากตารางที่ 2 สรุป แนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 คน เสนอแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ปรึกษาหารือกับผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมในโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทำให้มีประสบการณ์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 4) เสนอแนะขั้นตอนหรือวิธีเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพ และดียิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี พบว่าการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการแบ่งผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน เสนอแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) วางแผนร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนาสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมในการจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา 3) จัดทำแหล่งเรียนรู้ให้สามารถใช้ในการเรียนการสอนในชีวิตประจำวันได้ 4) มีส่วนร่วมในการประเมินโครงการของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือกับผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในคณะกรรมการสถานศึกษาแสดงความคิดเห็นและเสนอ

แผนพัฒนาการศึกษากับผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการเสนอกำหนดนโยบายการบริหารจัดการหรือสาเหตุของปัญหาโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลพื้นฐานต่างๆ กับสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาวิเคราะห์หาสาเหตุและร่วมหาแนวทางแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาร่วมประชุมวางแผนหรือตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเมื่อบุคลากรในสถานศึกษาเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมในโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา การมีส่วนร่วมในการพิจารณาความเหมาะสมของงบประมาณของแต่ละกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มต่างๆ ในชุมชนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การบริหารงานด้านพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียน ทำให้ได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนจากการบริหารงานด้านการพัฒนาผู้บริหารครูและบุคลากร การมีส่วนร่วมในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้กับทุกฝ่ายจากการบริหารงานด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทำให้มีประสบการณ์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเองและชุมชน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนากิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการต่างๆ ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถาม การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สิทธิชัย อุดทาสา และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563 น. 28) วิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ภรณ์ดี เหมะ ปพน สรรค์ โพธิพิทักษ์ และทิพย์พัฒน์ สันตะวัน (2565 น. 223) วิจัย เรื่องแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ปิยณัฐ ทังจันทร์แดง (2564 น. 301-302) วิจัย เรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัย พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัย ของ มะลิพร แดงตะขบ (2558 น.62) เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัย ของ วรวิทย์ บุญประคม (2565 น.81) เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ก่อเกียรติ สัพโส (2553 : 135) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัย ของ จุฑาทกาญจน์ เก่งกลกิจ (2564 น.92) เรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า หลักการมีส่วน

ร่วม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัย ของ วารุณี โพธิ์คำ (2562 น.58) เรื่อง การบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ผลการวิจัย พบว่า หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี มีพหุแนวทาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี มีพหุแนวทาง และ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน เสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) วางแผนร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนาสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมในการจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา 3) จัดทำแหล่งเรียนรู้ให้สามารถใช้ในการเรียนการสอนในชีวิตประจำวันได้ 4) มีส่วนร่วมในการประเมินโครงการของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 คน เสนอแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ปรึกษาหารือกับผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมในโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทำให้มีประสบการณ์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 4) เสนอแนะขั้นตอนหรือวิธีเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพ และดียิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 2 คน เสนอแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ให้ข้อมูลพื้นฐานต่างๆกับสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) พิจารณาความเหมาะสมของงบประมาณของแต่ละกิจกรรม ในโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา 3) การได้รับความรู้จากการพัฒนากิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของสถานศึกษา 4) ประเมินโครงการ เพื่อทบทวนและประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 1 คน เสนอแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล 2) ร่วมปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเด็ก 3) การบริหารงานด้านพัฒนาผู้เรียน สนับสนุนและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน และ 4) ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการต่างๆ ของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนา จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 คน เสนอแนวทางการพัฒนา ของงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กัลยาณี สีสารักษ์และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563 น. 53) วิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการ มีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อระดมความคิดที่จำเป็นในการพัฒนาองค์กร (2) ด้านการปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย จัดทำ และ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการต่างๆ ไปพัฒนาครูและบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน และ (4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีการกำหนดขอบข่ายการประเมินผลการบริหารจัดการของสถานศึกษา เป็นแบบชัดเจน โปร่งใส และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ปิยณัฐ ทังจันทร์แดง (2564 น.301-302) วิจัย เรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ วางแผน และปฏิบัติงานร่วมกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ธร สิงห์พันธ์ (2564 น.12-13) วิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่า หลักการมีส่วนร่วม ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมร่วมกับ

คณะครู เพื่อให้มีส่วนร่วมในการรับรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวทางที่ 1 เรื่องการวางแผนร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากแนวทางการพัฒนาของผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถสังเคราะห์เป็นโครงการได้ 2 โครงการ ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา
2. โครงการจัดทำแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และนำเสนอผู้บริหารเพื่อลงเินแผนปฏิบัติการในการปี

การศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจันทบุรี เพื่อให้งานวิจัยเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้ ควรให้คุณครูทำงานวิจัยเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในด้านอื่นๆ เช่น ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่าและด้านหลักคุณธรรม

รายการอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2546). **ธรรมาภิบาลกับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- ก่อเกียรติ สัพโส. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3**.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จุฑาทาญจน์ เก่งกลกิจ. (2564). **การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขต
ธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. การค้นคว้าอิสระ**.
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มะลิพร แต่งตะขบ. (2558). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา ในอำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1**.
สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- วารุณี โพธิ์คำ. (2562). **การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเตรียม
อุดมศึกษาน้อมเกล้า. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 2 กรุงเทพมหานคร**.
- วรวิทย์ บุญประคม. (2565). **การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์ หลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**.
- ภารดี เหมะ ปพนสรรค์ โพธิพิทักษ์ และทีปพิพัฒน์ สันตะวัน. (2565). **แนวทางการบริหารตาม
หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์**.
สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). **การวางธรรมาภิบาล (Good governance) ในสังคมไทย**.
กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- ปิยณัฐ ทังจันทร์แดง. (2564). **การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโรงเรียนศรีบุญเรือง
วิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย**
- พงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2564). **การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**.
- ปาริชาติ เทพอารักษ์ (2550). **สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล รากฐานสังคมอยู่เย็นเป็นสุข**.
วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 44(1).
- Best, John W. (1970). **Research in Education**. New York: rentice,Inc.
- Likert, Rensis, (1961). **New Pattern of Management**. New York: McGraw-Hill.